

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto

Mielipide soidensuojelun täydennysohjelman laatimisesta

Yhdistyksen toimialueena on Ylä-Savo. Tämän pienen maakunnan reunat eli vedenjakajat ovat turvevaltaisia maita. Kun Ylä-Savo on osa tiheimmin metsäojitettua aluetta maailmassa, on soidensuojelulla täällä erityinen merkitys koko suojeluverkoston suunnittelulle.

Yhdistys pitää soidensuojelun lisäämistä erittäin tärkeänä tehtävänä. Suoluonnon tila on vain jatkanut heikentymistään. Aiempi soidensuojelu on ollut täysin riittämätöntä. Virkistykseen sopivat, reunoilta ojittamattomat rämesuot ovat vähentyneet huolestuttavasti. Kaikki rinnesuot on menetetty. Nämä korostavat erityistä tarvetta soidensuojeluverkoston uudelle suunnittelulle ja kokonaan uudelle tavoitteelle, ennallistamisen verkostolle. Ennallistamisen ei tule olla vain täydentävää, vaan itsenäinen ympäristönsuojelutoiminnan muoto, tehokas keino edistää ilmasto- ja vesientilataavoitteita vuosikymmenien tähtäimellä.

Ohjelman lisäksi tarvitaan muita toimenpiteitä. Tällaisia ovat mm. seuraavat

- kaavoitusinstrumenttien kehittäminen (ohjeistus, kaavamääräysmallit, ohjausryhmät)
- ennallistamisverkosto (ja kuinka metsähallitus tiedottaa hankkeista 2013-15)
- soiden FINIBA-kohteiden ottaminen erilaisten jatkohankkeiden kohteeksi (esim. metsähanhi, riekko)
- kunnostusojitushaittojen vähentämisen keinot lainsäädännön ja talousohjauksen avulla
- valokuva- ja gps-aineiston tietokantatallentamisesta ja pysyvästä arkistoinnista on julkaistava välittömästi valtakunnallinen suositus. Tämä on kiireistä soidensuojelun, -arvioinnin ja kaavoitusinstrumentin kannalta.
- amfiboliittialueiden piensoiden lajistokartoitukset

Erityistä huomiota on kiinnitettävä luontaisesti pienialaisina esiintyviin ja erityisen uhanalaisiin suotyypppeihin kuten korpiin. On etsittävä suoverkostoja jotka muodostavat kokonaisuuksia. Tarpeen on myös etsiä alueellisia suoluonnon keskittymiä, joiden tilaa on mahdollista parantaa ennallistamalla heikentyneitä suoverkoston osia. Tiilikkajärven kansallispuiston ja Talaskankaan luonnonsuojelualueen välinen alue on erityinen, valtakunnallisesti merkittävä sekä soiden että ennallistuskohdeiden osalta.

1970-luvun tiedoilla on enää vertailuarvoa. Tärkeintä on selvittää suotyyppit ja suolinnusto, ml. riekko. Pohjois-Savon suolintutiedot ovat pääosin 1970-luvulle, eikä sellaista suolinnustoa ole enää jäljellä. Kasvistossa nopeana indikaattorina toimii punakämmekkä. Sitä ei esiinny tavanomaisilla soilla, vaan se on aina merkki joistakin arvokkaista suoluonnonpiirteistä. Ylä-Savon uudet pohjatiedot ovat SLL:n toimijoiden varassa.

Selvityskohteet on rajattava siten, että raja-alue säilyttää suon ravinne- ja vesitalouden sekä mahdollistaa tarvittaessa ennallistamisen. Rajauksen on turvattava suoekosysteemi myös ympäröivän maankäytön aiheuttamilta uhkilta, koska suojelupäätöksen vaikutukset rajautuvat suojelualueen sisäpuolelle.

Ilman merkittävää resursointia soidensuojelun täydennysohjelma uhkaa jäädä torsoksi. Tämän hetkellä työvoimalla ei saada riittävän laadukasta työtä aikaiseksi. Ellei tekijöitä ole riittävästi, niin työstä ei saada sitä hyötyä irti mitä sillä haetaan. Myöskään yksi aktiivi maastokausi (2014) ei millään riitä kunnollisen täydennysohjelman laatimiseen alueellamme Ylä-Savossa.

Soidensuojelun täydennysohjelmaa valmisteltaessa on tarpeellista edistää avointa tiedonvaihtoa luontojärjestöjen kanssa. ELY-keskuksen tulisi olla aktiivinen vapaaehtoisjärjestöjen suuntaan jo kuluvana vuonna ja järjestää/koordinoida yhteinen suunnittelu ja toteutus.

Kun ls-lain mukaisesti ohjelmakohteet toteutetaan neljässä vuodessa, se parantaa maanomistajien oikeusturvaa ja ohjelmatyön ennakoitavuutta.

Iisalmen Luonnon Ystävien yhdistys ry:n puolesta, Iisalmessa 4.3.2013

Jarmo Yliluoma, puheenjohtaja

Pertti Kaarakainen, rahastonhoitaja